Nº. 280. **DE GRONDWET.** 185[illegible]

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . . . . ƒ 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . „ 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijken en overlijden, worden geplaatst tegen betaling van ƒ 1, het zegelregt daaronder begrepen.

WOENSDAG 19 APRIL.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten M. Schooneveld en Zoon, Beurssteeg, te Amsterdam.
Brieven franco aan het Bureau De Grondwet. Jan Hendrikstraat, nº. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . . ƒ 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . . . „ 5.50.

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indie:
VAN HAREN NOMAN EN KOLFF, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen, per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het abonnement ƒ 70, Ned. Cour.

Vleesch of Visch?

OPEN BRIEF AAN PROF. G. J. MULDER.

VI.

(*Slot.*)

Tot nu toe, Professor! heb ik UHGel. eenige opmerkingen gemaakt betrekkelijk uwe aanprijzing van *visch-eten:* en ik meen, dat dit punt alsnu geacht kan worden genoegzaam te zijn toegelicht. Er komen, in uwe brochure, evenwel nog andere punten voor, die ik de vrijheid neem, alvorens afscheid van UHGel. te nemen, eenige oogenblikken aan het oordeel van het *gezond verstand* te toetsen.

Sedert het voorstel der negen-mannen schijnt UHGel. eene soort van watervrees voor *rundvleesch* bekropen te hebben; en die vrees heeft zich niet enkel geopenbaard in het aanprijzen van visch, maar ook in het aanprijzen van veel wonderlijker "objecten", als voedingsmiddelen voor het "goede volk van Nederland". Ik zwijg van de konijnen-teelt. Ik ben het met UHGel. volkomen eens, "dat ons volk niet weder Kaninefaten behoeft te worden" (65); maar het betoog is, voor zoo veel ik weet, nog niet geleverd, dat *konijnenvleesch* zoo veel proteïne bevat als rundvleesch, en dat konijnenvleesch alzoo geschikt is, om den werkman krachtig te maken en goed te voeden. Wanneer UHGel. voorts "kippen" (66) voorstelt als algemeen voedingsmiddel, dan hoop ik, dat UHGel. dezen wensch in vervulling zult zien komen; want waar de werkman "kippen" eet als "algemeen voedingsmiddel", dáár zal het geheele Vaderland het hoog wèl gaan: en UHGel. en ik wenschen dit om het zeerst. Gelukkig voor de Natie acht ik het tevens, dat uw chemisch onderzoek heeft bewezen, dat een Nederl. pond eijeren en een Nederl. pond rundvleesch nagenoeg evenveel proteïne bevatten (67); hetgeen UHGel. weêrhouden heeft, om de Natie enkel van kippeneijeren te doen leven. Met "koeijenmelk" is dit echter het geval niet: "het gebruik van *melk* kan den *werkman* niet te zeer worden aangeraden" (68), en UHGel. bewijst, zonneklaar, dat 20 Nederl. ponden melk, in vergelijking met vleesch, 2 maal goedkooper zijn. Daarenboven, die 20 Nederl. ponden melk uitdrinkt, heeft ze daarom nog goedkooper, omdat "gij ontvangt de zouten, de melksuiker, en wat niet het minste zegt, de boter *op den koop toe*, zonder er iets voor te betalen" (69). Elders zegt UHGel., en, naar ik meen, zeer te regt:

"Geef kinderen zoeten koek en vrouwen nieuwen most,
"*Wat op de tonge bijt is echte mannen-kost*" (70),

en nu wensch ik gevraagd te hebben, of 20 Nederl. ponden melk, door een *werkman* daags of in twee dagen uitgedronken, door UHGel. als kost wordt aangeprezen, die "op de tonge bijt" en dus "echte mannen" past? Ik wensch UHGel. gevraagd te hebben, wat er van onze krachtige jongelingschap zal worden, wanneer zij, als kind aan de borst der moeder zuigende, als opgeschoten knaap aan de uijers der koe zal moeten gaan lurken, om zoo doende aan het tijdperk der "melkmuilen" nooit een einde te maken? Is het niet inderdaad belagchelijk, Professor! *de melk*, bij 20 Nederl. ponden tegelijk, als algemeen voedingsmiddel aan te prijzen? En toch, haalt dit door UHGel. aangeprezen middel, in belagchelijkheid, nog in verre na niet bij hetgeen verder door UHGel. met de meest mogelijke gemoedelijkheid wordt aangeprezen. Reeds vroeger heb ik doen opmerken, hoe UHGel. thans *den aardappel* aanbeveelt, om er in onze maag suiker van te maken; zoodat we op het laatst de suiker zelve zullen kunnen missen — en zulks niettegenstaande de aardappel vroeger door UHGel. als eene pest werd beschouwd. Wat het vet betreft, — UHGel. is van meening, dat het gebruik daarvan onontbeerlijk is, en ik geloof dat dit eene waarheid is — maar in plaats van nu eenvoudig te zeggen: "Vet is onontbeerlijk; zonder vleesch is geen *vet*; derhalve die vet gebruiken moet, gebruike vleesch"; — zoekt UHgel. naar allerhande middelen rond, om vet te vinden *zonder vleesch* en daar dit natuurlijk een ijdel pogen is, komt UHGel. eindelijk tot de zeer bevredigende slotsom, dat het alzoo pligtmatig is: "om *naar middelen uit te zien*, om zoo mogelijk den Nederlandschen werkman goedkooper vet te verschaffen" (71). Het komt mij voor, Professor! dat dit alweder *praten* is zonder *doen*, en veel overeenkomst heeft met den sterrekijker, die in het water liep, omdat hij naar de lucht keek en niet opmerkte wat er voor zijne voeten was; althans "naar middelen uitzien" om "vet" te krijgen en het *vleesch* te verwerpen, is, vooralsnog, voor mij eene dwaasheid, en dit te grooter, daar UHGel. zelven erkent, dat "*al* het vleesch met *vet* doorweven is" (72). In de plaats van vet beveelt UHGel. nu aan: behen-olie, pinda-olie, sesam-olie, ja zelfs "de werkman offere *nog meer* van zijn smaak op.... en gebruike *beuk- en papaver-olie!!*" (73). Het klinkt wonderlijk, Professor! te hooren van een man, die werkt voor "het goede Nederlandsche volk", dat *dat volk* zich met behén-, pinda-, sesam-, beuk- en papaver-olie zal moeten voeden! Zou een zoodanig voorstel, gesproten uit het brein van een der bewoners van Meerenberg, niet te regt den lachlust der Nederlandsche Natie opwekken, en zullen nu al weder, nu Prof. MULDER dat voorstel doet, de woorden niet klinken door het vaderland: "Hoe kan de wetenschap zoo *rekbaar* en een Prof. zoo *hartstogtelijk* zijn?"

Trekken wij toch alles eens kort te zamen, Professor! wat wilt gij dan, dat de Nederlandsche Natie ete?

Gerookte bokkingen, stokvisch en pekelharing, zeemonsters en sidderalen, melk en beuk- en papaverolie!

Teregt is op UHGel. hier van toepassing de navolgende waarheid: "Niet al wat van wetenschappelijke mannen uitgaat is *wetenschap*..... Wanneer dus één scheikundige proefondervindelijk aantoont, dat bijv. de zemelen zoo veel percent proteïne-verbindingen bevatten, dan is dat eene aanwinst voor de wetenschap; maar wanneer nu dezelfde of een ander geleerde daaruit afleidt, *dat de zemelen meer voedende kracht bezitten dan eenige andere stof*, die minder proteïne bevat, dan is dit nog geene wetenschappelijke *waarheid*, maar slechts een wetenschappelijk *vraagpunt*, hetwelk de ondervinding, en de ondervinding alleen, bevoegd is te beantwoorden..... Men moet zich dus wel wachten van door de wetenschap gestaafde feiten te verwarren met door de wetenschap *uitgedachte vragen*, welke nog aan de natuur gedaan moeten worden, zoo lang men geen middel gevonden of aangewend heeft om die vragen zoo in te kleeden, dat de natuur gedwongen wordt er op te antwoorden; en zoo lang men het categorische antwoord der natuur niet ontvangen heeft, zoo lang heeft men slechts *vragen, geene waarheden.* Maar zoolang moet men zich ook wel wachten de *mogelijkheid* voor de *waarheid* aan te zien, vooral dan, wanneer het gehoopte, maar nog niet verkregen antwoord, *in strijd is met de practijk van het geheele menschelijke geslacht.* In verre weg de meeste dingen is de *practijk* de wetenschap ver vooruit geweest en is zij het nog. De wetenschap heeft veel meermalen de verdienste gehad de practijk te verklaren, dan haar te verbeteren. Zal men het spoor van eene duizendjarige en nog eens duizendjarige practijk van het gansche menschdom verlaten, dan moeten tegen die practijk zulke onweerlegbare *feiten (niet redeneringen)* overstaan, *dat alle twijfel wegvalt.* Maar zulke gevallen, zoo zij er zijn, [illegible] hoogst zeldzaam. Het is met de wetenschap gelegen gelijk met alle kostbare zaken. Naarmate zij kostbaarder zijn, heeft men naauwkeuriger toe te zien, of zij wel datgene zijn, waarvoor wij ze houden. *Men geeft zijn goede geld niet voor een diamant*, dan na zich verzekerd te hebben, *dat het waarlijk een diamant is.* Evenmin behoort men datgene, wat zich sedert eeuwen als goed en bruikbaar betoond heeft tegen eene wetenschappelijke waarheid te vervullen, *zoolang er nog eenige twijfel overblijft*, of het aangebodene wel eene wetenschappelijke waarheid is, dat is: *eene door beslissende proeven bewezene waarheid.* Doet men het evenwel en vindt men zich later teleurgesteld, men beschuldige niet de wetenschap, *maar men beschuldige zich zelven, dat men voor wetenschap heeft aangezien, hetgeen slechts als eene door wetenschappelijke mannen opgeworpen vraag kan gelden.*" (74) Zie, professor, dat is, meen ik, de waardige en bescheiden taal, die der wetenschap betaamt te voeren; geene omwenteling in het sinds duizend jaren bestaande ten behoeve van eene theorie, waarvan de degelijkheid in geenen deele is bewezen. Het Nederlandsche Volk zal UHGel. altijd dankbaar zijn, indien het door UHGel. *beter* en *goedkooper* — al is het ook zonder *vleesch* — kan gevoed worden; maar dan moet dat Volk vooraf overtuigd worden, dat uwe bizarre theoriën de ware zijn, theoriën die *niet* in strijd zijn met de praktijk. Wen u zelven, professor! uwe vrouw, uwe kinderen en leerlingen, gedurende eenige jaren, aan onthouding van vleesch; eet alleen stokvisch, bokking en pekelharing, walrus, zeekoe en alligator; drink melk en beuk- en papaver-olie, en wanneer gij allen dan "dik ende vet" zult worden — dan zal een juichtoon opgaan in Nederland, dan zal men u, met meer regts dan aan VAN HALL in 1844, den titel schenken van "redder des Vaderlands" en in één oogwenk tijds zal voor u een onvergankelijk standbeeld verrijzen, onder de benijdenswaardige voorwaarde, dat de ridder GEORGES het even "mooi" zal moeten beitelen als dat van Koning WILLEM II!

De stad Utrecht, professor! heeft in den laatsten tijd eene groote rol gespeeld op het gebied der politiek. Dat zij door u bestemd worde, eene niet minder groote rol te spelen op dat der "volksvoeding". *Uw* invloed zal dáár wel zeer groot zijn: welnu, professor! ik smeek u, in het belang van "het gansche Nederlandsche Volk" dat gij lief hebt, waarvoor gij werkt en zwoegt, *praat* nu niet meer, maar *handel* en zie te bewerken, dat uwe plannen, als op eene model-academie, te Utrecht worden verwezenlijkt. Rigt er, vooreerst, met de redactie van *de Nederlander* een "stokvisch-maatschappij" op; vaardig circulaires uit aan "de mijn der eiwitachtige stoffen", toegelicht van chemische en Dortsch-regtzinnige analyses, opdat de mijn gedwongen worde aan de "arme visschers" op te leveren; sluit er een compagnieschap (VAN LENNEP heeft wel, in de verguizing der vaderlandsche historie, een compagnon kunnen vinden), om aan het strand der Indische zeëen, die van visschen wemelen, zouterijen, droogerijen en rookerijen op te rigten; zend kleine pinkjes uit: "die eenvoudige toestellen" om in den archipel haaijen en walvisschen te vangen; tracht te bewerken, dat de Utrechtsche [illegible] besturen uitdeelingen doen, niet van brood [illegible] aardappelen, maar van gerookte bokkingen [illegible] en papaverolie! Dan, professor! [illegible] wetenschap maken jegens het Vaderland [illegible] toepastoonen niet te schromen [illegible] hebben, dan sing; dan zal [illegible] Nederland tot on- "rumoer [illegible] tevreden [illegible] het vaarwel kunnen toeroepen [illegible] nog met een enkel punt te bespreken [illegible] zeer kort doen.

[illegible] brochure is gewijd aan een "onderwerp, [illegible] alle ernst wordt gevorderd" (75): het is de *mest-[illegible]*, de noodzakelijkheid namelijk van den mensch

(65) De voeding van Nederlanders, bl. 32.
(66) Ibid. bl. 34
(67) Ibid. bl. 33.
(68) Ibid. bl. 35.
(69) Ibid. bl. 36.
(70) Ibid. bl. 50.

(71) Ibid., bl. 75.
(72) [illegible]
(73) [illegible]

(74) Dr. J. T. MUNNICH, Mededeeling omtrent de [illegible] en hare waarde.
(75) De voeding van Nederlanders, bl. 68.

„om zijne excreta te bewaren„, die te verkoopen en goodoende over het land te voeren als kostbare meststof ter verbetering en ontwikkeling van onzen bodem. Ik moet al dadelijk opmerken, dat ik het verband niet begrijp, det er bestaat tusschen de noodzakelijkheid *van dierlijk voedsel* voor het volk van Nederland en het voeren van onzen mest over onze landerijen. Zoolang toch UH.G. niet hebt bewezen (en dat betoog ben ik, zonder eenige verbazing, eerdaags van UH.Gel. wachtende), dat VISCH *geplant* en *gezaaid* kan worden, zie ik niet in, dat het bewaren van onzen mest het meerder verbruik van *visch* kan doen bevorderen. Het komt mij dus voor, dat ook deze mest-quaestie buiten de orde is van uwe brochure. Maar de zaak zelve, Professor, is zeer aanbevelenswaardig. Ieder mensch bezit aan mestwaarde, volgens uwe berekening 6 à 10 gulden 's jaars; die mest wordt thans weggeworpen, en daarom roept UH.Gel. klagende uit: „Eene natie, die haren mest laat verloren „gaan; is het te verwonderen, dat zij klaagt over „*honger?*„ (76) Ik verbaas mij, Professor! dat UH.Gel. wel wil erkennen, dat onze natie *over honger klaagt*, en daarom haast ik mij, dat blijk van waarheidsliefde, onmiddellijk voor de historie der April-beweging en van den val van het voorstel der negen mannen, te constateren. Volgens uwe meening zouden die negen voorstellers „een goed werk gedaan hebben„ indien zij hadden uitgeroepen (en ik merk hier op, dat geen stadsomroeper ter wereld ooit zooveel heeft uitgeroepen als UH.Gel. verlangt, dat de voorstellers hadden moeten doen): „Nederlanders! *het is uw eigen schuld, dat gij* „*geen eten genoeg hebt*; want uwen mest laat gij ver„loren gaan en gebruikt hem om uw drinkwater te be„derven. Brengt uwen mest over uwe landerijen en „alles zal goedkooper worden; de arme man zal ook „van den rijkeren oogst iets kunnen krijgen.„ (77) Na dezen eisch aan de negen voorstellers gedaan, zal UH.Gel. het niet onbescheiden vinden wanneer ik vrage: „Wat doet Professor met zijn mest, en met de mest van „zijne vrouw, van zijne kinderen en dienstboden? Hoe „vele malen *f* 5 heeft Professor jaarlijks dubbel pro„ductief gemaakt: voor zich zelven en voor den Neder„landschen bodem, waarop de Natie „over honger „klaagt„? En wanneer UH.Gel. dan uitroept: „Nog „eenmaal, verzamel dan uwen mest; treedt in overleg „met de plaatselijke besturen, om voor haar al het vuil „op te zamelen, en breng alles over uw land. . . . Zes „gulden 's jaars hebt gij al dadelijk per persoon in uw „gezin beschikbaar, om het niet ruimer te nemen, „indien gij uwen mest bewaart en verkoopt. En zijt gij „met u zessen, dan hebt gij *f* 36, om aan de armen uit te „reiken, zonder dat gij u in iets verarmt!„ (78) dan bid ik u, Professor! alweder het *praten* te laten, en liever te *handelen*; want het is juist Utrecht, waar nog de mest wordt weggeworpen, waar de mest niet verzameld en over het land gebragt wordt. Dat de April-beweging dan toch die practische uitkomst hebbe, dat, onder *uw* voorzitterschap, Utrecht de hoofdzetel worde eener nieuwe „Nederlandsche mest-verzamel Maatschappij.„ Wat berekeningen kunnen uit die mest-quaestie niet getrokken, wat voordeelen daaruit voor het heil des vaderlands niet geput worden! VAN DER TUUK zal met een plan voor den dag komen, waarbij de rentebetaling der nationale schuld zal gewaarborgd worden door de opbrengst van de mest der Nederlandsche Natie. Als de Min. van Oorlog den mest zijner soldaten opspaart, hij zal, zonder nadeel van de schatkist, en zonder dat er „buitengewone omstandigheden„ behoeven voorgewend te worden, zoo veel soldaten meer kunnen nemen als de kosten voor elken soldaat, decimaal zullen opgaan in een gegeven getal malen zes gulden vaderlandsche mest. Eindelooze bevorderingen, eindelooze verhoogingen zullen dan kunnen plaats hebben; de gezanten zullen koetsen met zes paarden kunnen present doen; de „arme ministers„ zullen veel meer traktement kunnen genieten; want men geve hun slechts een aandeeltje in den „mest„ en zij zijn geholpen, zonder dat het de natie wat kost! Professor, Nederland weet niet wat schat het in uw persoon bezit; en BERZELIUS — die zoo iets moet gezegd hebben, — zal destijds gewis inzage gehad hebben van uwe mest-berekeningen.

Thans eindig ik, Professor! en vlei mij dat uwe eigene woorden zullen bewezen worden, waarheid te bevatten: „Het komt er in Nederland slechts op aan „om de dingen, *die waar zijn*, uit te spreken uit waarheidszin, *zonder belang van lagen aard*„ (79). Heeft UH.Gel. zoodanige dingen „uitgesproken„, welnu, gelief dan ook de handen aan het werk te slaan, opdat Nederland daarvan kunne overtuigd worden. Gelief te bewijzen, dat uwe voorstellen niet waren van dezulken „die niet baten, maar schaden„, en dat *uwe* wetenschap evenmin „*rekbaar*„ is, als gij zelf „*hartstogtelijk*„ zijt. Wat mij zelven betreft: ik hoop UH.Gel. spoedig bij eene nieuwe brochure van uwe hand te ontmoeten, terwijl ik, inmiddels met de betuiging van mijne achting en eerbied voor uwe uitstekende talenten, de eer heb te zijn en de hoop voed altijd te blijven:

EEN EENVOUDIG BURGERMAN.

(76) Ibid., bl. 69.
(77) Ibid., bl. 70.
(78) Ibid., bl. 70, 71.
(79) Ibid., bl. [illegible]

Het voorloopig verslag over het Wetsontwerp op het Armbestuur.

III.

Het is hoogst opmerkelijk, dat er over de strekking van eene armenwet zoo weinig verschil bestaat; maar juist de gevoelens het meest uiteenloopen over de keuze der middelen, om het doel te bereiken. Men wil de overhelling tot het „stelsel van wettelijke liefdadigheid keeren, de gemeentelijke subsidiën trapsgewijze verminderen en de armenzorg geheel tot de kerkelijke liefdadigheid terugbrengen.„ Men wil dat „met beleid en voorzigtigheid.„ Wij vreezen, dat juist door de verscheidenheid der geneesmiddelen de kwaal zal verergeren, zoolang men het niet eens is omtrent de oorzaken van den tegenwoordigen toestand der armenzorg.

Wij willen aannemen, dat het stelsel der wettelijke liefdadigheid nu reeds maar al te zeer bestaat; maar dan vragen wij: waar aan zulks is te wijten? Wij houden ons ten volle overtuigd, dat de gebreken, welke de kerkelijke armenzorg aankleven, zoowel als de verdeeldheden, welke in de Hervormde Kerk sedert eenige jaren heerschen, daarvan de oorzaken zijn. De kerkelijke liefdadigheid is bij de Roomsch Katholijken, evenmin als bij de kleinere protestantsche kerkgenootschappen verflaauwd; want zeldzaam wordt de ondersteuning van het Rijk gevraagd tot onderhoud van de leeraars en kerkgebouwen, terwijl de talrijke afgescheidene gemeenten, zonder bezwaar van eenige openbare kas, voor hunne kerken, leeraars en armen zorgen. Alleen bij het R. K. kerkgenootschap werd voor de ondersteuning der armen meerder subsidie van de gemeentekassen vereischt; een noodwendig gevolg van het dragen eener last, die de Hervormden op de schouders van den Staat hebben gelegd. Maar een krachtiger bewijs ontleenen wij juist aan de kerkelijke verordeningen zelve; omdat daarin de bewustheid der vereischten van hetgeen tot eene doelmatige regeling der kerkelijke armenzorg behoort, duidelijk moest blijken, *en* uit den feitelijken toestand der Diakoniën zelven. Toegegeven al eens, dat de armenwet, volgens het voorschrift der Grondwet, de kerkelijke instellingen van weldadigheid niet mag beheerschen, dan hebben wij volkomen regt, om als leden der kerkelijke gemeenschap te eischen, dat in de kerkelijke vormen het wezen eener doelmatige armenzorg worde gevonden.

Het nieuwe Synodaalreglement op de diakonie administratie bij de Nederlandsche Hervormde Kerk, in plaats van de vrije zelfstandige werking der diakoniën te verzekeren, houdt in de artikelen 29 en 30 de betrekking levendig, welke tusschen de kerkelijke en burgerlijke armenzorg bestaat. Het *leunen* op den Staat en de behoefte aan *ondersteuning* uit openbare kassen, is onmiskenbaar uit de regels, waarbij de vereeniging met burgerlijke instellingen en de inachtneming van plaatselijke gebruiken worden toegelaten door het Hoogste Kerkbestuur, dat slechts de lichtzijde van het tafereel te aanschouwen geeft, wanneer het doel der diaconie, als uitvloeisel en werkzaamheid der Christelijke weldadigheid, op den voorgrond wordt geplaatst; maar op den achtergrond houdt, hoezeer die Christelijke weldadigheid op de eene plaats wordt vervangen door eene belastingheffing en elders door de handreiking en ondersteuning der behoeftigen, van de Hervormde Gemeente voor een groot deel aan het burgerlijk gezag over te laten.

De kerkelijke armenzorg is reeds bij het Synodaal reglement zoodanig beperkt, dat er plaats overblijft voor eene staatsarmenzorg. Art 17 bepaalt, dat die zorg zich uitstrekt tot behoeftige lidmaten, die *woonachtig* zijn onder het ressort der kerkelijke gemeente en *voor zooverre* de middelen toelaten; en volgens art. 19, zullen *bij voorkeur* worden ondersteund, die door godsdienstigheid, matigheid, zedigheid en orde zich gunstig aanbevelen, echtgenoot, vader of moeder hebben verloren, en door talrijkheid van huisgezin, door ligchaamsgebreken of ziekelijkheid, of door anderen zwaren rampspoed, bijzonder medelijdenswaardig zijn, terwijl slechts *bij uitzondering*, ingevolge art. 18, ook ondersteuning kunnen erlangen, die nog geen belijdenis hebben afgelegd. Volgens de bestaande kerkelijke verordeningen is dus de armlastigheid uiterst beperkt; die beperking kan nog worden ingekrompen door de willekeur der diakenen, aan wie alles, wat de armenzorg betreft, onvoorwaardelijk is toevertrouwd.

De waarborgen voor een ordelijk en naauwgezet beheer worden evenmin in de kerkelijke verordeningen aangetroffen. Van welken aard en uitgestrektheid is de invloed der gemeenteleden op de aanstelling en het beheer der diakenen? Het Synodaal Reglement laat bij art. 2 die regeling geheel over aan *algemeene* en hu[...] houdelijke *provinciale* reglementen op de zamenste[...] en werkzaamheden der Kerkenraden en stelt bij art[...] de Diakenen als kerkelijke personen, ook wat hu[...] administratie betreft, onder het toezigt van het klass[...] kaal bestuur; alleen zal aan de leden der gemee[...] gelegenheid worden gegeven, om van de jaarlijks[...] rekening visie te nemen.

En als we nu het oog vestigen op den feitelijk[...] toestand der diaconiën, dan bemerken wij, dat r[...] één vijfde deel van het totaal der uitgaven van d[...] aconiën van het Nederlandsch Hervormd Kerkgen[...] schap door subsidien uit burgerlijke kassen moet w[...] den bestreden, behalve het beloop van den onderst[...] die nog door burgerlijke armbesturen wordt verstr[...]

Ziet, nu kan van de zijde der Hervormde K[...] worden beweerd, dat het beginsel, om de kerkel[...] instellingen van weldadigheid onder de heerscha[...] der armenwet te brengen, ongrondwettig, gevaarlijk[...] verderfelijk mag worden genoemd; nu moge men [...] lessen van de staathuishoudkundige wetenschapp[...] van het staatsregt en van het kerkelijk regt [...] hulp roepen, om een beginsel te bestrijden, [...] uit een feitelijken toestand is geboren, nu moge men [...] de ervaring van andere landen wijzen, waar het beg[...] sel der godsdienstige liefdadigheid zuiver wordt toe[...] past, of waar de staatsarmenzorg de vrijwillige lief[...] digheid doodt en onvermijdelijk tot eene armen[...] lasting leidt: in Nederland evenwel wordt bij [...] Hervormde Kerk, blijkens hare reglementen van in[...] ting en bestuur, een beginsel gehuldigd van sta[...] armenzorg. Wat in de vroeger ontworpen armen[...] met dat beginsel *schijnt* overeen te komen, is sle[...] een krachtig drijvend middel tot eene tegenovergest[...] rigting en tot het terugbrengen van geheel de arm[...] zorg tot de kerkelijke liefdadigheid.

Teregt werd dan ook in art. 20 van het tegenwo[...] dig wetsontwerp het hoofdbeginsel van de Wet ge[...] den. En het geheele verschil komt dus daarop ne[...] of de Regering de geheele armenzorg *kan* en [...] overlaten aan het *goedvinden* of de onzekere behartig[...] of de willekeur der kerkelijke en bijzondere instelli[...] van weldadigheid en daarin een voldoende waar[...] kan vinden, dat de armoede *niet* strekt tot bedrei[...] van de openbare rust, orde, veiligheid en volkswelv[...] Men schrijve in de wet, dat niemand regt heeft [...] onderstand, — de behoeftige zal om voorziening [...] zijnen nood vragen. Men doe in de wet met du[...] lijke letters het beginsel te voorschijn treden, dat ied[...] gezindheid voor hare eigene armen zorge en de st[...] geen onderstand verleent; — zal men nalaten, wat [...] menschelijkheid gebiedt, omdat de kerk ontrouw [...] aan hare oorspronkelijke bestemming en verpligt[...] Men verbreide aan het burgerlijk gezag, om [...] regtstreeks of zijdelings met het verleenen [...] onderstand, van welken aard ook, in te la[...] zoo men slechts daarbij aan de Regering de bevo[...] heid niet ontneemt tot het houden van een werk[...] toezigt, verschillend van een lijdelijk aanschouwen [...] de kerkelijke instellingen van weldadigheid op [...] behoorlijke en doelmatige wijze de armenzorg ve[...] len, — zoo men slechts die bevoegdheid en dat [...] zigt bij de wet regelt, opdat er een onbedrieg[...] maatstaf zij, hoever de magt des konings ga, o[...] waken, dat de kerkgenootschappen zich houden b[...] de palen van gehoorzaamheid aan de wetten va[...] Staat.

Of acht men, dat de politiezorg van de ov[...] zich uitsluitend moet bepalen tot wering der bede[...] Men verliest dan uit het oog de gewigtige lesse[...] de praktijk der armenzorg geeft. Niet altijd zal [...] aan de eerste noodwendigheden des levens ten g[...] hebben, dat men zich, in den geest der strafw[...] bedelarij overgeeft; gelijk niet altijd de bedela[...] onvermijdelijk gevolg is van werkelijke behoeft[...] niet art. 8 der Wet van 8 November 1818 [...] staan, men zou in ons land talrijke voorbeelden [...] aangetroffen dat, hangende het verschil over [...] micilie van onderstand en de mate der armlast[...] vóór dat zulks was uitgemaakt, menig arme ware [...] zoo niet het gemeentebestuur de regtvaardigh[...] menschelijkheid had betracht. De menigvuldi[...] singen over de uitvoerigen toepassing der W[...] volge van bestaande verschillen tusschen [...] armbesturen, getuigen van de zucht, om [...] mogelijk te onttrekken aan elke armlastig[...] ongelijkheid der bedeelingen veroorzaakt d[...] ge moeijelijkheid. De invloed der leeraars op [...] lingen ten platten lande staat in den regel t[...] volslagen onverantwoordelijkheid der diake[...] steden op dit punt.

Zoo lang de armenverzorging van wege de[...] niet *buiten eenig toezigt* van den Staat ma[...] gelaten, omdat in de godsdienstige liefdadig[...] gelmaat en verstandig overleg ontbreekt, [...] Staat bij de armenwet in staat worden gestel[...] in het goede spoor te brengen en te houden[...]

Buitenland.

[illegible]

ZWITSERLAND.

Het gerucht, dezer dagen verspreid, dat Mazzini zich te Locarno, eene der hoofdplaatsen van het canton Tessin bevond, heeft de Oostenrijksche troepen, die een militair cordon langs de limit trekken, aanleiding gegeven tot het nemen van nog strenger maatregelen om den overgang over de grenzen te beletten. Drie sterke voorposten zijn tot bewaking der bergen geplaatst geworden. De stoomboot Tessin is geheel gewapend in de wateren van Zenna verschenen; de blokkade is daardoor voor Tessin zoo naauw mogelijk gemaakt.

TURKIJE.

De belangrijke telegrafische berigten gisteren en eergisteren ontvangen zijn de volgende:

KOPENHAGEN, Zondag 16 April. De Britsche vloot, 22 zeilen sterk, is voorbij het eiland Bornholm gezeild. In den nacht van den 15den op den 16den heeft men naar die zijde zwaar kanongebulder gehoord. Het Fransche oorlogschip *l'Austerlitz* heeft zich bij de vloot van den admiraal Napier gevoegd. De s. b. n. Pitmridge heeft met eenige Engelsche kruisers vijf met zout beladene Russische schepen genomen en naar de baai van Kiöge gebragt.

MARSEILLE, Zaturdag 15 April. De pakketboot van Konstantinopel brengt berigten mede uit die stad van den 5den dezer.

De tijding van eene verlichting dier stad, welke op den 25sten Maart zou hebben plaats gehad, ter viering van eene door de Turken behaalde overwinning wordt tegengesproken.

Het gerucht van eene ontmoeting tusschen de Russische en Fransch-Engelsche vloten in de Zwarte zee zou alleen daaruit ontstaan zijn, dat een handelsvaartuig het geschut had gehoord, terwijl het Fransch-Engelsch eskader eenige manoeuvres uitvoerde. Dat eskader bevond zich nog steeds te Varna; het vertrek naar Sebastopol werd tegengesproken. De heer Metaxas Grieksch gezant te Konstantinopel, had die stad verlaten, en drie duizend Grieken gingen met de meeste overhaasting scheep om aan het bevel tot uitzetting te gehoorzamen.

De handel stond geheel stil. Intusschen betoonden de Turken zich zeer tevreden over de aankomst der troepen van de geälliëerde mogendheden die te Gallipoli vereenigd waren.

Sir Stratford Canning had eene circulaire gerigt aan de Britsche consuls, waarin hij met kracht opkomt tegen de kuiperijen der Russen in Griekenland, en met verontwaardiging sommigen hunner berispt, dat zij zich door die kuiperijen laten medeslepen.

Eene deputatie van Hydrioten had den Sultan verzocht, dat hunne stad van blokkade zou worden vrijgesteld.

MARSEILLE, Zaturdag 15 April, (des avonds). Prins Napoleon is heden naar Toulon vertrokken, vergezeld van Vely-pacha, Turksch gezant te Parijs. In de door hem uitgesprokene rede heeft de Prins verklaard, dat de Zwarte Zee eene opene zee moest worden, en dat de handel de voordeelen der overwinning zou plukken. Deze redevoering heeft een grooten indruk gemaakt.

WEENEN, Maandag 17 April. Volgens tijdingen uit Bucharest hebben de Russen den 14den dezer Kustenje bezet, waar de Turken alle Christenen vermoord hebben, in het gezigt der Fransche en Engelsche vloten.

— Brieven uit Konstantinopel van 5 dezer wederspreken het, dat er te Konstantinopel vreugdefeesten zouden hebben plaats gehad om de gewigtige voordeelen, door de Turken op de oevers van den Donau behaald, te vieren. En zijn langs den geheelen stroom noch door de Turken noch door de Russen voordeelen behaald, op den afdoenden grond dat er wel eenige schermutselingen zijn voorgevallen maar geen ernstig gevecht geleverd is. Het blijkt uit de laatste tijdingen dat de beide legers voortgingen zich op den Beneden-Donau binnen en buiten den muur van Trajanus zamen te trekken, zonder dat zij handgemeen waren geraakt. De Turken hebben zich evenmin op den linkeroever gevestigd als de Russen zich van Silistria hebben meester gemaakt. Aan den linker vleugel bezetten de Turken steeds Kalefat, en eene Russische legermagt van 25.000 man was steeds in dat gedeelte van Klein-Wallachije vereenigd, zonder dat [illegible] de Turksche stellingen aanviel of de [illegible] blijkt, dat de Russische magt in de Dobrutscha 60.000 man groot is, waarvan 15.000 te Matschin zijn gebleven, 18.000 den linker vleugel uitmaken en 20.000 man bij Kustendje staan. Buitendien heeft Rusland nog 45.000 man in Klein-Wallachije, 80.000 man in Groot-Wallachije, in de positie van Aluta tot Brajlow en 25.000 te Brailow en Galatz.

In de Zwarte zee wacht men, maar heeft men, volgens de laatste berigten, nog niets verrigt. Van de verovering van Odessa is geene sprake meer. De vereenigde vloot bevond zich den 5den steeds te Varna; haar vertrek naar Sebastopol wordt almede tegengesproken; geene de minste botsing had er in de Zwarte zee plaats gehad.

Men is eenige dagen geleden te spoedig geweest met het berigt, dat de engelsche vloot reeds tot den ingang van de golf van Finland was genaderd. Men weet thans dat zij den 13den voorbij het Deensche eiland Bornholm gestevend is, dat is bijkans aan het begin van de Oostzee. Zij was toen 22 vaartuigen sterk. Uit bovenstaand telegrafisch berigt blijkt, dat men in den nacht van 14 op 15 dezer eene zware kanonnade gehoord heeft. Dat berigt is echter onvolledig; al dadelijk ontstaat de vraag, waar is dat gehoord heeft? Het kan ook zijn, dat die kanonschoten eenvoudig oefeningen den vloot zijn, zoo als een dergelijk uit de Zwarte zee, dat uit dezelfde oorzaak voortsproot tot dergelijk gerucht heeft aanleiding gegeven. Men moet zich dus niet te zeer haasten, te gelooven, dat er nu reeds een zeeslag in de Oostzee zal geleverd zijn. De vloot is den 13den dezer, voorbij het eiland Bornholm gezeild, en zij kan den 17den in staat geweest zijn, om, in de golf van Finland hare bewegingen aan te vangen, zoo het ijs daarin geene hinderpaal gebragt hebben. Men zal zich dienaangaande herinneren, dat er sprake geweest is van een Russisch smaldeel van 18 schepen, dat zich gereed maakte Helsingfors te verlaten, om zich naar Reval te begeven. Het berigt daarvan werd door den s. b. n. Pitmridge, die door vijf stoombooten voorwaarts gezonden was, aan sir Ch. Napier overgebragt. De opperbevelhebber der Engelsche vloot heeft toen besloten de baai van Kiöge met zijne geheele magt te verlaten. Uit Hamburg doet men thans opmerken, dat het onaannemelijk is, dat 18 Russische schepen zich zouden gereed maken Helsingfors te verlaten, om naar de haven van Reval te gaan, waar zij veel minder veilig zouden zijn. Zoo dus dat smaldeel toebereidselen maakte om uit Helsingfors te vertrekken, dan moet men veeleer aannemen, dat het zijne bedoeling is het steven naar Kroonstadt te wenden. Het bevestigt zich, dat de Engelsche vloot met een ongelukkig toeval heeft aangevallen. Een stoomfregat van 34 stukken, de *Amphion* is op een zandbank [illegible] Oostzee binnen komt vastgemaakt en verloren gegaan. De *Morning Chronicle* spreekt van eene onderneming, die men tegen Amerikaansche vaartuigen zou wagen, die bij den ingang van de Oostzee waren ontdekt en die, naar men onderstelt, met kruid en kogels voor de Russen waren beladen.

Naar het zuiden terugkeerende, schijnt het, dat de verdrijving der Grieken van het Turksche grondgebied met kracht wordt voortgezet. De opstand werd evenwel, naar het schijnt, al meer en meer betwongen. De Fransche *Moniteur* behelst berigten van Syra van 8 dezer, die de tijding bevestigen, dat de opstandelingen eene groote nederlaag hebben geleden en dat er onder hunne hoofden groot verschil bestaat. De Porte heeft besloten om met kracht te handelen en zal derhalve, in overleg met hare bondgenooten, eene strenge blokkade voor de Grieksche havens houden. Eene bezending van het Grieksche eiland Hydra is te Konstantinopel aangekomen, om den sultan te verzoeken dat eiland van dien maatregel uit te zonderen, daarbij verklarende dat zijne ingezetenen geen hulp of bijstand aan eenige soort van opstandelingen hebben verleend. Het is onbekend welk antwoord daarop is gegeven. De Grieksche gezant te Konstantinopel was den 12 dezer te Athene terug gekeerd. Den 7 dezer was aldaar aangekomen de secretaris van het Russische gezantschap, de heer Neklanoff, die eene nota van zijne regering aan het Grieksche bewind heeft overgebragt. Ook van de zijde van Oostenrijk is eene nota naar Athene gezonden, waarin scherpe vertoogen tot de Grieksche regering worden gerigt over haar verdrag jegens de Porte. De keizer van Oostenrijk stelt koning Otto verantwoordelijk voor alle noodlottige gevolgen, die uit eene regtstreeksche of zijdelingsche medewerking van de Grieksche regering aan den opstand zouden kunnen voortvloeijen.

Over de houding van Oostenrijk en Pruissen is niets nieuws bekend geworden. Alleen deelt de *Constitutionel* eene half-officiële nota mede, waarin het wordt tegengesproken, dat Oostenrijksche troepen in Servie zouden zijn binnengerukt, of het voornemen daartoe zou bestaan, minders zoolang er in dat Turksch gewest geen opstand mogt zijn uitgebarsten. Eerst dan, zegt dat blad, zoo dergelijke beweging tegen het gezag van den Sultan mogt plaats vinden, zullen de Oostenrijksche krijgsbenden Servie binnenrukken en zij zullen het in allen gevalle met doen dan met toestemming der Porte. Brieven uit Parijs bevestigen het, dat de twee groote Duitsche mogendheden zich nopens eene werkdadige tusschenkomst niet hebben verbonden en dat het protocol van 9 dezer zich tot de vroeger aangewezen grenzen beperkt. De overeenkomst tusschen Pruissen en Oostenrijk is nog niet geteekend. Het wordt al meer en meer waarschijnlijk, dat de geringe moeijelijkheden, die ontstaan zijn, uit den weg zullen worden geruimd, en dat die mogendheden, zoowel over de bijzonderheden als over den grondslag van die overeenkomst het spoedig eens zullen zijn. De *Standard* behelst een telegrafisch berigt uit Berlijn, houdende dat prins Barclay de Tolly zich naar Londen begeeft, met eene bijzondere zending belast; in de depêche wordt niet gemeld uit naam van welke mogendheden dit geschiedt. Genoemde prins is van Russische afkomst.

De *Morning Chronicle* wil weten, dat de Russen al de vreemde vaartuigen, die zich in de haven van Sulina bevinden, in beslag hebben genomen. Volgens eene andere depêche, bevattende berigten uit Odessa van 3 dezer, zouden al de Fransche en Engelsche vaartuigen uit die haven gezonden zijn.

Vorst von Paskewitsch werd den 15en dezer te Bucharest verwacht. Het berigt dat hij aldaar was aangekomen, was voorbarig.

De maarschalk de St. Arnaud is Zondag thans werkelijk van Parijs naar Marseille vertrokken, vergezeld van de officieren, die tot zijnen staf behooren; de hertog van Cambridge zou gisteren, Maandag, en lord Raglan heden Dingsdag vertrekken. Als stellig wordt gemeld, dat de Fransche regering besloten heeft, het expeditionnaire leger op 100.000 man te brengen. Reeds zijn de noodige maatregelen tot dat einde genomen.

— Uit Hamburg schrijft men dat de s. b. n. [illegible] op eene stoomboot was overgegaan, en de haven Sweaborg zoo nabij genaderd, dat hij [illegible] dat de Russische vlootvoogd toebereidselen [illegible] die genoegzaam aanduiden dat hij voornemens [illegible] te verlaten. Toen [illegible]

[illegible] der vloot uit de baai van Kiöge is met zooveel overhaasting geschied, dat toen een gedeelte van het corps diplomatique en aanzienlijken van Kopenhagen met stoombooten in de baai aankwamen om aan een déjeuner-dinatoire aan boord van een admiraalschip, deel te nemen, waartoe Sir Napier hen had genoodigd, zij niets anders ontwaarden dan eene onmetelijke watervlakte en geen schip meer van beide vloot. Zij was reeds eenige mijlen ver in de Oostzee. Uit een nader schrijven blijkt het, dat het Russisch smaldeel zich naar Kroonstadt wilde begeven, waar het veel veiliger is dan te Helsingfors. Het algemeen gevoelen in Rusland is, dat al de pogingen der vereenigde vloot schipbreuk zullen lijden tegen de zoo gewapende vestingwerken van Kroonstadt, welke men daar te lande als onneembaar beschouwt. Den 9den bleef het ijs in de Newa voor St. Petersburg en in den geheelen omtrek van Kroonstadt nog steeds zeer vast zitten. Niets duidde aan, dat eene spoedige dooi op handen was. Het Engelsch stoomfregat *Dauntless* is van een togt in de Oostzee ter reede van Kopenhagen teruggekeerd, ten einde daar eenige herstellingen te ondergaan, daar het schade geleden heeft; het had zich te ver gewaagd en was zelfs tot bij Helsingfors gekomen, waar het inderdaad de 18 Russische schepen heeft gezien. Een ander Engelsch fregat, de *Impérieuse*, heeft in de golf van Finland vruchteloos jagt gemaakt op [illegible] het geschut van Helsingfors, in de haven van Swaborg, de wijk te nemen.

— Dezer dagen is in het *Journal des Débats* eene beoordeeling opgenomen van den jongsten firman des Sultans, strekkende tot invoering der gelijkheid van de geheele bevolking van Turkije voor de criminele justitie. Volgens de schrijvers van dat dagblad is inderdaad in dit opzigt door de Porte eene belangrijke schrede voorwaarts gedaan op den weg der maatschappelijke beschaving; doch is nog geenzins in allen deele voldaan aan hetgeen men met regt van de Turksche bewindslieden mag vorderen. De schrijvers van dat blad erkennen, dat de bestaande volksvooroordeelen in Turkije zeer diep geworteld zijn en men niet uit het oog behoort te verliezen, dat de Sultan niet op eens al datgeen kan invoeren, waarop door het beschaafde Europa wordt aangedrongen, en 't welk in vele opzigten strijdig is met de uitdrukkelijke voorschriften van den Koran — doch zij beweren tevens, dat, zoodra de vrede op hechte grondslagen zal zijn hersteld en het gezag des Sultans bevestigd, het Turksche bewind genoodzaakt zal zijn, om meer toe te staan dan thans nog het geval is als eene billijke vergoeding voor het geld en het bloed, 't welk Frankrijk en Engeland in het belang van dat Bewind zullen opofferen. „Het zal (dus leest men in de *Débats*) niet voldoende zijn, alleen bepalingen vast te stellen, betreffende het beginsel, maar dat beginsel zal ook, wat den vorm aangaat, behoorlijk moeten worden ingekleed. De Westelijke mogendheden zullen zich niet mogen vergenoegen met het herstel der gelijkheid, onder bepaling alleen dat de algemeene wet dat herstel [illegible] meest stellige wijze worde uitgedrukt in de Turksche wet, en daarin even naauwkeurig worde omschreven, als zulks het geval is in de algemeene engelsche staatsregeling zoowel, als in de fransche burgerlijke, criminele en politieke wetten."

Daarna treden de schrijvers van de *Débats* in een eenigzins breedvoerig onderzoek van den genoemden firman en betoogen zij, dat de Sultan, blijkbaar met het oogmerk, om het godsdienstig gevoel der Muzelmannen niet te zeer te kwetsen, nog geenzins dadelijke voorregten en regten aan de Christelijke bevolking heeft toegekend, maar zich heeft bepaald tot de opheffing der voorregten, welke uitsluitend aan de belijders der Turksche Godsdienst waren verzekerd, waaruit wel de gelijkheid voor de wet van allen voortvloeit, doch zonder dat zulks uitdrukkelijk wordt erkend. Onder de wezenlijke verbeteringen in den maatschappelijken toestand wordt de aandacht in dat betoog gevestigd op de bepaling van den firman, waarbij de lijfstraffen worden afgeschaft, en aangemerkt, dat die bepaling wellig meer dan eenige andere een blijk oplevert van den zedelijken vooruitgang, welke thans bij de Turksche bewindsheden wordt waargenomen.

Den 13den komt het genoemde blad op deze gewigtige aangelegenheden terug en vestigt het de aandacht in de eerste plaats op eene missive van den Engelsche gezant te Konstantinopel aan zijne regering, waarin onbewimpeld wordt te kennen gegeven, dat de Turksche bewindslieden niet dan schoorvoetende, en klaarblijkelijk met den uitersten tegenzin, tot de uitvaardiging van den meergenoemden firman zijn overgegaan, en de gezant heeft bevonden, dat de leeraren van het Islamismus van eene [illegible] houdenheid zijn, zoodra het geldt, de verkeerde [illegible] van hetgeen zij hunne godsdienstige [illegible]

Daarna halen de schrijvers van de *Débats* [illegible] aan, welke reeds op 22 Junij [illegible] minister, lord Clarendon, [illegible] gerigt en waarin [illegible] de Criminele Justitie [illegible] ingevoerd [illegible] De [illegible] telijke [illegible] christenen voor [illegible] als die der [illegible] langer straffeloos mis[illegible] dat, de getuigenis van [illegible] bewijs het welk geleverd [illegible] een Muzelman nietig en van [illegible] Lord Clarendon spoort ten slotte lord Red[illegible] ernstigste aan, om de Porte te doen gevoelen, [illegible] prijs stelt op het bestaan van Turkije [illegible] eene onafhankelijke staat en op den bijval en de ondersteuning der Westelijke mogendheden, zij de belangen harer christelijke onderdanen nadrukkelijk moet behartigen en afstand doen van godsdienstige beginselen [illegible]

ten eenenmale op dwaling berusten. — Bij herhaling beweren de schrijvers van de *Débats*, dat deze depêche een staatsstuk is van het grootste gewigt; — dat het godsdienstige Oostersche vraagstuk, 't welk in een zoo onmiddellijk verband staat met het staatkundig vraagstuk, daarin op de meest naauwkeurige wijze is omschreven en die depêche tevens den maatstaf aan den hand geeft eener mogelijke oplossing van dat vraagstuk: de eenige oplossing, welke door Engeland wordt gewenscht, namelijk: De verbroedering der Christenen en Muzelmannen in Turkije, onder een en dezelfde wet en onder bescherming van een onpartijdig bewind! Mogt het geval zich voordoen, dat de eerste firman des Sultans, betreffende de gelijkheid van al zijne onderdanen voor de wet, door geen anderen firman werd gevolgd, dan zoude, zoo als de schrijvers van de *Débats* opmerken, de Westelijke mogendheden inderdaad weinig reden hebben om zich te verheugen over den bijstand, welken zij zoo edelmoedig aan Turkije verleenen.

Ten slotte wordt in het genoemde dagblad in het breede uiteen gezet, dat de opstand aan de grenzen van Griekenland hoofdzakelijk moet worden toegeschreven aan de gebrekkige staatsregeling van Turkije, tengevolge waarvan in gewesten, waar de bezetting van regelmatige troepen ontbreekt, de christelijke bevolking, niet genoegzaam door de wet en de overheden beschermd, genoodzaakt is: zich zelve te beschermen en tot maatregelen van zelfverdediging over te gaan.

Binnenland.

's Gravenhage, 18 April.

Z. M. heeft benoemd en aangesteld tot mede-commissaris van het Grootboek der Nationale Schuld, de heer jhr. S. Dedel.

Z. M. heeft benoemd tot ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Wijhe, de heer J. G. Coenen, thans ontvanger te Gent.

Z. M. heeft benoemd tot plaatsvervangend kantonregter te Vlissingen Mr. T. A. Lambrechtsen, burgem. der gem. Rittem.

Z. M. heeft aan P. Tinbergen, gewezen geregtsdienaar te Rotterdam, een pensioen verleend van *f* 266.

Z. M. heeft benoemd tot landmeters van de 1ste kl. bij het kadaster, de heeren F. A. A. van Steensel van der Aa, landmeter van de 2de kl. te Heerenveen en L. A. C. J. van Aken, landmeter van de 2de kl. te 's Gravenhage.

Z. M. heeft benoemd tot ontvangers der dir. belastingen en acc.: te Varsseveld, de heer D. de Liefde, ontv. te Ruurlo; te Ruurloo, de heer F. C. M. Groshans, ontv. te Spaarndam; en te Spaarndam, de heer H. C. van Doorn, te 's Hertogenbosch.

* In de zitting van den Gemeenteraad alhier van heden, heeft de heer Mr. D. Polak Daniëls, na het afleggen der vereischte eeden, als lid van den Raad zitting genomen.

Is ingekomen eene voordragt van den Raad van bestuur der Teeken-Akademie, ter aanvulling der openstaande betrekking van 3en onderwijzer, op welke voordragt zijn geplaatst de heeren Stortenbeker en Liernur. In de volgende vergadering zal de benoeming aan de orde worden gesteld.

Voorts zijn ingekomen requesten, *a.* van den heer Maas, houder van eene der bad-inrigtingen te Scheveningen, en *b.* van ingezetenen aldaar, opkomende tegen het onlangs genomen besluit tot den aanbouw van twee vleugels aan het Stedelijk Badhuis, en verzoekende dat op dat besluit alsnog worde teruggekomen. De requestranten bestrijden hoofdzakelijk de meening, in den loop der destijds gevoerde beraadslaging omtrent genoemd besluit ontwikkeld, alsof er op Scheveningen geene genoegzame gelegenheid zou zijn buiten het Stedelijk Badhuis, om badgasten en vreemdelingen te logeren. Deze requesten zullen ter lezing worden gelegd.

De Voorzitter heeft medegedeeld, dat burgem. en weth. ontvangen hebben het programma van de in dit jaar te Scheveningen te houden wedrennen. Deze zullen op Zaturdag 17 Junij a. s. plaats hebben. Hij gaf daarbij te kennen, dat het hoofdbestuur der maatschappij tot verbetering van het paardenras dien dag het geschiktst geoordeeld heeft, om vreemdelingen herwaarts te lokken en aan de zaak meer luister bij te zetten. Op dien dag heeft toch de verjaardag van H. M. de koningin plaats, op welken dag tevens, op 's konings verlangen, zal worden gevierd die van Z. M. Uithoofde der plegtigheden, aan die verjaardagen verbonden, zijn de wedrennen bepaald ten half 2 ure 's namiddags. Een en ander is voor kennisgeving aangenomen.

* Gister hebben de weezen van de Nederduitsche Hervormde gemeente, na de godsdienstoefening, de gewone jaarlijksche wandeling door de residentie, bepaaldelijk langs de koninklijke paleizen gedaan. Dit jaar zullen 20 meisjes en 14 jongens, die den gevorderden leeftijd hebben bereikt, dat gesticht verlaten.

* Onder de in den laatsten tijd hier en daar gestolen voorwerpen, in het *Politie blad* vermeld, komt voor (als tusschen Oct. 1853 en 7 April jl. te Roterdam plaats gehad), 1 couponblad van een certificaat Nederl. Werkel. schuld, groot *f* 100, rentende 4 ten honderd, administratie-kantoor S. en D. Saportas, van Maersseveen en la Jollé, Buis en Kerkhoven, d. d. 10 Sept. 1846, n°. 8293, waarvan 4 coupons, één betaalbaar op 1 April 1854, en de talon. De officier van Justitie te Rotterdam verzoekt opsporing, aanhouding en berigt.

* Op 14 Maart jl. is te Nijkerk per post verzonden, aan het adres van C. Faassen, te Wamel, een bankbillet à *f* 100, in dato 2 Junij 1851, n°. 192. Dit stuk is evenmin als de brief te regt gekomen. De commissaris van politie te Nijkerk verzoekt bij ontdekking daarvan berigt.

* Sedert Zondag, 2 April jl., wordt te Lobith vermist de persoon van Hendrik Timassen van Elten. Er bestaat vermoeden dat hij in de rivier den Rijn in de nabijheid van Lobith zijn dood zal hebben gevonden. Volgens de aangifte door zijne bloedverwanten, was hij gekleed met halve laarzen en sokken, wollen gestreepte groenachtige broek, blaauw lakensche jas, zwart zijden halsdoek, zilveren horologie zonder glas, en was zijn signalement: zwart gekruld haar en dito ringbaard, middelmatige grootte, sterk van gestel, heeft alle tanden, brandvlak op den linkerwang onder den baard. De burgemeester van Herwen en Aerdt verzoekt in het *Politieblad* de heeren burgemeesters aan de rivieren den Rijn, de Waal en den IJssel beleefdelijk, om spoedige mededeeling wanneer zoodanig lijk mogt worden gevonden.

Morgen, den 19 dezer, zal van de werf van den heer H. de Hoog, te Delfshaven, van stapel loopen het nieuwe barkschip *Henriette Maria*, bestemd voor de groote vaart, groot 330 lasten ongeveer, te voeren door kapt. Bakker en voor rekening van de heeren Vaesen en Steinhaus.

De tiende algemeene vergadering van het Nederlandsch Onderwijzers-genootschap zal gehouden worden te Tiel, op den 11 en 12 Aug. a. s., onder voorzitterschap van prof. Hofstede de Groot. De vergadering zal geopend worden met eene rede van de heer D. W. Bosch Dz., hoofdonderwijzer te Amsterdam en zal wijders onderscheidene belangrijke onderwerpen behandelen.

In de Russische zeehavens aan de Oost- en Witte Zeeën liggen voor schatten aan granen en andere producten voor Nederlandsche rekening gekocht en door Nederlanders reeds betaald. Ter afhaling dier waren zijn reeds verschillende schepen gecharterd en worden anderen ter chartering gezocht. Het is intusschen te vreezen, dat inmiddels die havens worden geblokkeerd en dien ten gevolge het Nederlandsch eigendom daarin opgesloten. Ter voorkoming van die ramp, hebben verschillende kooplieden te Amsterdam, Rotterdam, Delft en Schiedam zich tot Z. E. den minister van buitenlandsche zaken vervoegd, met eerbiedig verzoek, dat het Z. Exc. moge behagen: 1°. mededeeling aan de Fransche en Engelsche regeringen te doen van het in de Russische havens liggende nederlandsche eigendom en van de namen der schepen, die tot afhaling daarvan reeds zijn gecharterd, terwijl van de overige, die daartoe nog zullen gecharterd worden, onverwijld opgaaf zal worden gedaan; 2°. om in geval van blokkade dier havens, de bevoegdheid voor die schepen te erlangen om vrij digt de geblokkeerde havens te mogen naderen en inloopen en met het Nederlandsch eigendom beladen, ze weder vrijelijk te mogen verlaten.

Op dit request is zeer spoedig de volgende beschikking gegeven:

„De Minister van buitenlandsche zaken heeft de eer ter kennisse te brengen van de heeren L. C. S. te Amsterdam, Rotterdam, Delft en Schiedam, in antwoord op hun adres, dat de daarbij bedoelde belangen van Nederlandsche handelaren op Rusland, die aldaar op levering gekocht en reeds betaalde granen of andere producten hebben liggen, in geval van blokkade der Russische aan de Oost- en andere Zeeën gelegene havens en kusten, dringend Zr. Mr. gezanten te Londen en te Parijs zijn aanbevolen; zullende de uitslag hunner pogingen onverwijld aan belanghebbenden worden medegedeeld." *(N. R. C.)*

Van de Rederijkkamer „*de Goudbloem*" te Antwerpen, is ons toegezonden het programma van eenen *Prijskamp*, waarin, overeenkomstig hetgene besloten is in de zitting van 3 dezer, gezegd wordt:

„De orde Rederijkkamer *de Goudbloem*, uit de *St Lucasgilde*, voortgesproten, liet geen enkel feest van dit genootschap voorbijgaan, zonder hare gansche medewerking te leenen; zoo nam zij deel in het alombekende *Landjuweel* van 1561, en trad elke feest bij die tot ontwikkeling en uitpreiding der vlaamsche letteren kon strekken.

De huidige *Goudbloem* wil het voorbeeld der Rederijkers van vroegere dagen volgen; zij ook wil bijdragen tot eene plegt die de grootheid en den roem der Vlamingen doet herinneren.

Getrouw aan den geest harer echt nationale instelling, zal zij het aanstaande jubelfeest te baat nemen, om zoo veel het in hare magt is, de vaderlandsche letteren te bevorderen en te ondersteunen.

Een prijskamp, waarin al de letterkundigen van Zuid- en Noordnederland kunnen deel nemen, wordt op de volgende voorwaarden geopend:

Art. 1. Een zilveren verguld eermetaal ter waarde van 100 franken, wordt uitgeloofd aan den schrijver van het beste verhaal in proza ten minste 60 bladzijden druks beslaande.

Art. 2. De stukken, niet eigenhandig geschreven en van eene zinspreuk of kenteeken voorzien, moeten vóór 15 Julij 1854, aan den heer F. Dodd, geheimschrijver, Kipdorp, wijk 2, N°. 1643, kosteloos toebezonden worden en vergezeld zijn van een gesloten briefje, dat dezelfde zinspreuk of kenteeken draagt en den naam en woonplaats des schrijvers aanduidt.

Art. 3. De rechters zullen later zoo veel mogelijk buiten den kring der *Rederijkkamer* gekozen worden; geen hunner zal in den kampstrijd mogen deel nemen.

Art. 4. De uitspraak der rechters, alsook de dag der uitreiking van het eermetaal, zal, onmiddellijk na de beoordeeling, aan den prijswinnaar bekend gemaakt worden.

Art. 5. Worden er geene drij verhalen ingezonden, of bezit geen hunner genoegzame verdiensten, dan zal men volgens uitspraak der rechters den prijs kunnen verminderen.

Art. 6. De ingezondene stukken blijven den eigendom der *Rederijkkamer*; de briefjes den naam der schrijvers der onbekroonde stukken bevattende, zullen op den dag der prijsuitreiking opgeopend verbrand worden.

Art. 7. In geval het bekroond stuk gedrukt wordt, zal de schrijver vijf-en-twintig exemplaren kosteloos ontvangen."

Vlissingen, 16 April. Gisteren vertrok van hier naar O. I. Zr. Ms. fregat *Palembang*, kapt. ter zee Wou...

Assen, 16 April. De eerewacht, die ter ontvangst van Z. M. den Koning georganiseerd wordt, zal aangevoerd worden door de heeren Mr. P. Oosting, als kommandant, en C. baron de Vos van Steenwijk, als ordonnans-officier; de vaandrig is nog niet gekozen. Het costuum zal later worden vastgesteld.

223ste Nederlandsche Staats-Loterij.

1e LIJST. 1e KLASSE.

Uitgekomen hooge prijzen:

N°. 16049 *f* 20,000; N°. 6893, 8284, 11790, 1... en 16601 *f* 1000.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 18 April 1854.

Nederland.	Pct.	
Ned. W. Schuld.	$2\frac{1}{2}$	$50\frac{1}{8}$ $\frac{11}{16}$ $\frac{5}{8}$
Dito Certificat. .	3	$66\frac{5}{8}$ 67
Dito Dito . .	4	$83\frac{1}{8}$ $\frac{3}{8}$ $\frac{1}{4}$
O. I. Leening. .	4	
Amort. Syndic.	$3\frac{1}{2}$	
Hand.-Maats. .	$4\frac{1}{2}$	
Belgie.		
Certificaten. . .	$2\frac{1}{2}$	
D° *Rothschild* .	$2\frac{1}{2}$	
Frankrijk.		
Obligatiën . . .	3	
Spanje.		
Nieuwe	1	$17\frac{3}{16}$ $\frac{1}{4}$
Dito Buitenl. .	3	
D° Binnenl. s/m.	3	$32\frac{11}{16}$
Bew. Sp. Com.		$3\frac{11}{16}$
Amort. Schuld.		
Portugal.		
Londen nieuwe.	5	$32\frac{1}{4}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{4}$
Dito uitgest . .	4	

Rusland.	Pct.	
Hope 1798/1816	5	95 $\frac{1}{4}$
Dito 1828/1829	5	$94\frac{3}{4}$
Cert. 1831/1838	5	
Dito Dito	$4\frac{1}{2}$	
Dito *Hope* . . .	4	
Dito *Stieglitz* .	4	71
Dito dito 5e Ser.	4	
Inschr. Assig. .	6	
Certific. dito. .	6	56
Polen.		
Obligatiën . . .	4	
Oostenrijk.		
Metalliek . . .	5	58...
Dito bet. Amst.	5	77...
Dito letter B. .	5	77...
Dito 1847 . . .	$2\frac{1}{2}$	30...
Dito 1851/1852	$2\frac{1}{2}$	30...

Mexic., te Lond. 3 pct. $22\frac{7}{16}$, $\frac{7}{8}$, $\frac{1}{2}$; dito Onb... $\frac{7}{8}$, $\frac{1}{2}$; Venez. Uitg. 1 pct. $10\frac{1}{2}$; Peru $4\frac{1}{2}$ pct. 57...

Onze fondsenmarkt was heden zeer geanimeerd, meest alle fondsen na veelvuldige fluctuatien met zeer ve... merkbaar hooger.

FRANKFORT, Donderdag 13 April. Spanje binn... $23\frac{7}{8}$; dito 1 pct. $17\frac{3}{8}$.

LONDEN, Maandag 17 April. Consols op tijd ... dito op Mei $87\frac{1}{8}$; Mexico N. 3 pct. $23\frac{7}{8}$, $23\frac{3}{4}$; ... pct. 60, 59: Gren. Uitg. $6\frac{1}{4}$; Spanje 3 pct. ... pct. $17\frac{1}{2}$, $17\frac{1}{4}$; dito Certificaten $3\frac{5}{8}$; Russen ... dito 5 pct. 90; Holl. $2\frac{1}{2}$ pct. $54\frac{1}{2}$, $54\frac{1}{4}$; dito ... Sardinie 5 pct. 77.

De beurs was kalm. De liquidatie is bijna ge...

PARIJS, Maandag 17 April. Fr $4\frac{1}{2}$ pct. op ... 3 pct. 63.35; Sp. Binn. 3 pct. $32\frac{3}{4}$; dito 1 pct. ... $4\frac{1}{2}$ pct. 85; Russen $4\frac{1}{2}$ pct. $78\frac{1}{2}$.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Graven...